

Ny promemoria om uttag från ytvatten i Jönköpings län 2023

Länsstyrelsen lättar begränsningen av vattenuttag i hela länet

Länsstyrelsen bedömer att vattenuttag från vattendrag och sjöar kan förekomma i hela länet med stöd av undantaget i 11 kap. 12 § miljöbalken från och med den 11 augusti 2023. Detta är en lättnad från Länsstyrelsens tidigare bedömning den 21 juli 2023, då Länsstyrelsen bedömde att det i östra länet inte var möjligt att hävda undantaget för vattenuttag. Samtliga vattenuttag i östra länet skulle därför alltid anmälas eller tillståndsprövas. Gällande regelverk och krav på hänsyn vad gäller vattenuttag ska följas som vanligt.

När får man hävda undantag från anmälningsplikt?

För att hävda undantag från anmälningsplikt ska det vara **uppenbart** att inte allmänna eller enskilda intressen skadas av vattenuttaget. Det är i första hand upp till den som ska utföra vattenuttaget att göra den bedömningen. Det är alltså inte fritt att ta ut hur mycket vatten som helst, inte heller från vilket vattendrag eller vilken sjö som helst. Vid vattenuttag kan naturvärden, dricksvattenuttag, bevattningsuttag, fiskevärden, industriellt processvattenuttag och förutsättningarna för kraftverksproduktion påverkas. Det är därför viktigt att göra en bedömning från fall till fall vid vattenuttag. Vid osäkerhet om uttaget kan påverka allmänna eller enskilda intressen, ska anmälan göras till Länsstyrelsen. Stora uttag ska tillståndsprövas, se mer under **Information**. Länsstyrelsen bedriver tillsyn över vattenuttag och den som använder sig av undantaget måste kunna visa att allmänna och enskilda intressena inte skadas.

Anläggningar som behövs för att möjliggöra vattenuttaget behöver anmälas som vattenverksamhet. Exempel på sådana anordningar är pumphus, plattformar, utfyllnader och intagsanordningar i strandkanten och vattenbrynet.

Bakgrund

Länsstyrelsen har under våren och sommaren följt vattenläget i länet och genomför löpande sammanställningar och analyser av vattentillgången i länets sjöar, vattendrag och grundvattenmagasin. I början av året var ytvattentillgången god, men sjönk snabbt under maj och juni. Den 3 juli 2023 bedömde Länsstyrelsen att det inte längre var möjligt att hävda undantag enligt 11 kap. 12 § miljöbalken från kravet på tillstånd eller anmälan för vattenuttag i samtliga länets vattendrag och sjöar på grund av den låga vattentillgången. Enda undantaget från denna bedömning var uttag från Vättern.

Under juni förekom regnväder och svalare luft i länet. Framför allt föll nederbörd i länets västra delar vilket resulterade i att flöden och vattennivåer förbättrades. Risken för vattenbrist i länets västra delar bedömdes då som låg. Den 21 juli 2023 bedömde Länsstyrelsen därför att det återigen var möjligt att hävda undantag från anmälningsplikt vid vattenuttag inom länets västra delar (kommunerna Gislaved, Gnosjö, Habo, Jönköping, Mullsjö, Vaggeryd och Värnamo). I länets östra delar var nederbörden inte lika omfattande, därför var varför flöden och vattennivåer var fortfarande låga. Därför kvarstod bedömningen att det inte var möjligt att hävda undantaget i länets östra delar (kommunerna Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö, Tranås och Vetlanda).

Under juli-början på augusti har nederbörden varit riklig, även i östra länet. Länsstyrelsen senaste analys av vattenläget i länet för v 32 visar tillfredsställande flöden i östra länet och risken för vattenbrist bedöms nu vara låg i hela länet.

Motivering till Länsstyrelsens bedömning

Med anledning av att flöden och vattennivåer ökat bedömer Länsstyrelsen att det åter finns utrymme för vattenuttag med stöd av undantaget i 11 kap. 12 § miljöbalken i kommunerna Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö, Tranås och Vetlanda. Därmed är begränsningen av vattenuttag lättad i hela länet. Gällande regelverk och krav på hänsyn gäller fortsatt.

Länsstyrelsen kan göra förnyade bedömningar om förhållanden i länets ytvatten förändras. Med vattenuttag menas i denna promemoria, bortledning av ytvatten, enligt miljöbalkens definition.

Bestämmelser som promemorian grundas på

Enligt miljöbalken (11 kap. 9 § eller 9 a §) krävs det tillstånd från mark- och miljödomstolen eller en anmälan till Länsstyrelsen (för mindre omfattande verksamheter) för att få bedriva en vattenverksamhet. Som

vattenverksamhet räknas bland annat bortledande av vatten (miljöbalken 11 kap. 3 §). Enligt 11 kap. 12 § miljöbalken behövs inte tillstånd eller anmälan om det är uppenbart att inte allmänna eller enskilda intressen skadas. Det är verksamhetsutövarnas ansvar att visa att skada inte uppstår.

Information

Grundvatten

För bortledning (uttag) av grundvatten gäller särskilda bestämmelser. Kontakta Länsstyrelsen för mer information.

Tillståndsplikt

Anmälningssplikt gäller bortledande av högst 600 kubikmeter ytvatten per dygn från ett vattendrag, dock högst 100 000 kubikmeter per år, eller utförande av anläggningar för detta. I ett annat vattenområde än vattendrag, gäller anmälningssplikt för bortledande av högst 1 000 kubikmeter ytvatten per dygn, dock högst 200 000 kubikmeter per år, eller utförande av anläggningar för detta. Uttagsmängder utöver detta ska tillståndsprövas hos Mark- och miljödomstolen.

Tillsyn

Länsstyrelsen har tillsynsansvar och kan begära in uppgifter om hur vattenuttag utförs och dess påverkan på miljön. Länsstyrelsen kan vid behov förelägga om att verksamheten ska upphöra. Ett sådant beslut kan förenas med vite. Vidare kan straffansvar aktualiseras för otillåten miljöverksamhet enligt 29 kap. 4 § första stycket miljöbalken. Detta utreds av polis och åklagare.

Anmälan

Mer information och e-tjänst avseende anmälan om vattenverksamhet finns på Länsstyrelsens hemsida [Anmälan om vattenverksamhet | Länsstyrelsen Jönköping \(lansstyrelsen.se\)](#).

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010 - 223 60 00 eller via e-post jonkoping@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 5055–2023 i ämnesraden för e-post.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tillförordnat länsråd Gustav Enander med enhetschef Ingrid Camper som föredragande. I den slutliga handläggningen har vattenhandläggare Måns Lindell medverkat.

Kopia till

Länsstyrelsen i Hallands län; halland@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen i Kalmar län; kalmar@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen i Kronobergs län; kronoberg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen i Västra Götalands län; vastragotaland@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen i Östergötlands län; ostergotland@lansstyrelsen.se

Aneby kommun; info@aneby.se

Eksjö kommun; kommun@eksjo.se

Gislaveds kommun; kommunen@gislaved.se

Gnosjö kommun; kommun@gnosjo.se

Habo kommun; info@habokommun.se

Jönköpings kommun; kontaktcenter@jonkoping.se

Mullsjö kommun; kommun@mullsjö.se

Nässjö kommun; kommunstyrelsen@nassjo.se

Sävsjö kommun; kommun@savsjo.se

Tranås kommun; tranas.kommun@tranas.se

Vaggeryds kommun; info@vaggeryd.se

Vetlanda kommun; kommun@vetlanda.se

Värnamo kommun; kontaktcenter@varnamo.se